

arvensis, Galerida cristata, Motacilla alba, Prunella modularis, Erithacus rubecula, Phoenicurus phoenicurus, Phylloscopus trochilus, Phylloscopus sibilatrix, Phylloscopus collybita, Muscicapa striata, Sitta europaea, Oriolus oriolus, Miliaria calandra, Serinus serinus, Carduelis spinus, Carduelis chloris, Carduelis cannabina, Carduelis carduelis, Coccothraustes coccothraustes, Buteo buteo, Caprimulgus europaeus, Dendrocopos major, Hirundo rustica, Hirundo daurica, Saxicola rubetra, Saxicola torquata, Oenanthe oenanthe, Luscinia megarhynchos, Luscinia luscinia, Hippolais pallida, Hippolais icterina, Sylvia curruca, Sylvia communis, Sylvia borin, Sylvia atricapilla, Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca, Parus caeruleus, Parus major, Certhia familiaris, Emberiza citrinella.

Mamifere. Pe teritoriul comunei Ciucurova au fost inventariate un numărul de 31 de specii: *Erinaceus concolor, Talpa europaea, Crocidura suaveolens, Rhinolophus hiposideros, Myotis myotis, Nyctalus noctula, Pipistrellus pipistrellus, Pipistrellus pygmaeus, Pipistrellus nathusii, Pipistrellus kuhlii, Lepus europaeus, Dryomys nitedula, Microtus agrestis, Mus musculus, Mus spicilegus, Apodemus sylvaticus, Apodemus flavicollis, Rattus norvegicus, Spalax leucodon, Canis aureus, Vulpes vulpes, Meles meles, Mustela putorius, Mustela nivalis, Martes foina, Mustela eversmannii, Felis silvestris, Sus scrofa, Capreolus capreolus, Cervus dama.* Speciile de mamifere strict protejate identificate în zonă, care se regăsesc în Anexa III, sunt: *Rhinolophus hiposideros, Myotis myotis, Spermophilus citellus, Vormela peregusna, Mustela eversmannii.* Speciile de interes comunitar, care necesită o protecție strictă, incluse fiind în Anexa IV A, sunt: *Nyctalus noctula, Pipistrellus pipistrellus, Pipistrellus pygmaeus, Pipistrellus nathusii, Pipistrellus kuhlii, Dryomys nitedula.* Specia de interes național ce necesită o protecție strictă, fiind inclusă în Anexa IV B, este *Spalax leucodon.*

Cercetări privind patrimoniul natural al comunei Crișan

Mihai PETRESCU, Viorel CUZIC, Valentin PANAIT, Mariana CUZIC

CĂI DE ACCES: transport pe apă cu Navrom, pe brațul Sulina

ARII PROTEJATE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ/INTERNAȚIONALĂ:

Rezervația Biosferei Delta Dunării

SITURI NATURA 2000: Delta Dunării (SCI, SPA)

DESCRIERE CADRU NATURAL:

GEOLOGIE ȘI PEDOLOGIE

Caracteristicile geologice ale teritoriului administrativ al comunei Crișan se înscriu în aspectele specifice Platformei Deltei Dunării. Pentru această arie este caracteristică prezența unei cuverturi sedimentare neogene reprezentată prin depozite sarmațiene și pliocene, situată spre partea superioară a coloanei stratigrafice, peste care se dispun transgresiv depozitele cuaternare constituite la bază din argile roșii villafranchiene, urmate de un complex de depozite psamitice (predominante în zona grindului Caraorman), psefitice și pelitice, de vârstă holocenă. La baza acestor depozite se află, în zona grindului Caraorman, un martor de eroziune de vârstă pleistocenă (Pleistocenul superior).

În cadrul comunei Crișan apar următoarele unități cartografice de soluri:

– în partea de nord: Gleisoluri aluviale carbonatice, Gleisoluri aluviale turboase, Gleisoluri aluviale molice turbificate;

– în partea centrală: Solonceaguri gleice, Histosoluri terice, saprice, potențial sulfatic-acide, Histosoluri hemice, potențial sulfatic acide, Histosoluri hemice-fibrice potențial acide-natante, Gleisoluri aluviale mlăștinoase carbonatice, Gleisoluri aluviale, moderat decarbonatate, semisubmerse;

– în partea de sud: Psamosoluri turboase, mlăștinoase, Psamosoluri molice mlăștinoase, Psamosoluri carbonatice, Psamosoluri gleizate, carbonatice, Nisipuri carbonatice, Histosoluri hemice-terice etc.

La acestea se adaugă Limnosolurile turboase parțial potențial sulfatic-acide, Limnosolurile turboase carbonatice și Limnosolurile coprogene.

Identificarea tipurilor de sol și de substrat geologic s-a efectuat prin coroborarea datelor obținute în cercetările de teren cu cele din referințele bibliografice (COTEȚ, 1973; IONESI, 1994; FLOREA, MUNTEANU, 2003; MUNTEANU, CURELARIU, 1995).

CADRU PEISAGISTIC

Teritoriul comunei Crișan aparține atât deltei fluviale – în care peisajul este dominat de întinse stufărișuri străbătute de canale mărginite de zăvoaie de salcie (*Salix alba*) –, cât și deltei fluvio-maritime. În această din urmă unitate fizico-geografică peisajul e în continuare dominat de stufărișuri dar malurile canalelor care le străbat este adesea lipsit de zăvoaie de salcie, ce sunt înlocuite de tufărișuri de zălog (*Salix cinerea*) sau chiar de arborete de anin negru (*Alnus glutinosa*), specifice deltei fluvio-maritime. Pe măsura avansării spre mare, lacurile sunt mai adânci decât în delta fluvială, având o vegetație hidrofilă caracteristică, iar plaurii se întâlnesc tot mai frecvent. Peisajele caracteristice pentru delta fluvio-maritimă sunt însă grindurile cu dune de nisip mobile sau fixate, cu aspect deșertic, lipsite de vegetație sau în care aceasta are un aspect mozaicat, constituit dintr-o succesiune variată de asociații. Astfel, pe un spațiu restrâns alternează pajști arenarii mai mult sau mai puțin încheiate, tufărișuri de cătină roșie (*Tamarix ramossisima*), cătină albă (*Hippophaë rhamnoides*) sau salcie târătoare (*Salix rosmarinifolia*). În centrul și sudul grindului Caraorman dunele devin tot mai înalte, iar în depresiunile dintre acestea, la mozaicul de asociații vegetale se adaugă hasmacurile, fâșii de păduri seculare dominate de stejar, plop, și frasin, aspectul luxuriant fiind întregit de hățșurile de plante agățătoare de liane (*Periploca graeca*), curpen (*Clematis vitalba*), hamei (*Humulus lupulus*), viță sălbatică (*Vitis sylvestris*). Vegetația de sărătură, reprezentată în special prin pajști de brâncă (*Salicornia europea*), ocupă suprafețele cele mai importante în sectorul estic al grindului Caraorman.

FLORĂ, VEGETAȚIE ȘI HABITATE

Marea varietate a asociațiilor vegetale, ce parcurg aproape întreg spectrul ecologic, de la cele xerofile până la cenotaxonii hidrofilii, corespunde predominant unor habitate de interes comunitar (DEVILLIERS *et alii*, 1996; SANDA, ARCUȘ, 1999; SANDA *et alii*, 2008) precum 15.11521 (1310), 44.1621 (92A0), 44.66 (92A0), 44.6611 (92A0), 44.6621 (92A0), 44.814112 (92D0), inclusiv de tip prioritar, precum 15.A21275 (1530*), 16.22B1 (2130*), 34.A21222 (6260*).

Asociațiile enumerate sunt în exclusivitate de tip primar fiind relativ bine conservate, inclusiv datorită pășunatului de intensitate în general redusă.

15.11521 Comunități vest-pontice de *Salicornia* sp., *Suaeda* sp. și *Salsola soda* (Western pontic glasswort-seablite-saltwort swards)

Asociația *Salicornietum prostratae* Soó (1947) 1964 este reprezentată prin fitocenoză ce ocupă suprafețe relativ extinse la est și nord de satul Caraorman (CON; F: I), caracteristice pentru solurile sărăturate.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Salicornia europaea* (3; CON).

Alte specii: *Aster tripolium* (+; CON), *Bassia hirsuta* (1; CON), *Cynodon dactylon* (+; CON), *Puccinellia distans* ssp. *limosa* (+; CON), *Spergularia marina* (+; CON).

15.A21275 Pajiști sărăturate vest-pontice de *Cynodon dactylon* (Western Pontic *Cynodon* saline beds)

Asociația *Trifolium fragifero-Cynodontetum* Br.-Bl. et Bolos 1958 a fost identificată la nord de satul Caraorman.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Cynodon dactylon* (2; CON), *Trifolium fragiferum* (1; CON).

Alte specii: *Gnaphalium luteo-album* (+; CON), *Mentha aquatica* (+; CON), *Mentha pulegium* (+; CON), *Potentilla reptans* (1; CON), *Teucrium scordium* (+; CON).

16.22B1 Dune stabilizate vest-pontice (Western Pontic fixed dunes)

Asociația *Scabioso argenteae-Artemisietum campestris* Popescu, Sanda 1987 a fost identificată pe dune joase în sudul Pădurii Caraorman (CO), unde e caracterizată printr-un număr redus de specii, predominant tipic psamofile.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Artemisia campestris* (3; CO), *Scabiosa argentea* (+; CO).

Alte specii: *Carex colchica* (+; CO), *Centaurea arenaria* (+; CO), *Euphorbia seguieriana* (+; CO), *Verbascum banaticum* (+; CO).

22.35 Comunități amfibii central-urasiatice (Central Eurasian amphibious communities)

Asociația *Pulicario-Menthetum pulegii* Slavnič 1951 a fost inventariată pe suprafețe restrânse, limitrof canalului din nord-vestul grindului Caraorman (CON; F:+).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Mentha pulegium* (2; CON), *Pulicaria vulgaris* (+; CON).

Alte specii: *Conyza canadensis* (+; CON), *Cynodon dactylon* (2; CON), *Euphorbia palustris* (+; CON), *Mentha aquatica* (1; CON), *Potentilla reptans* (+; CON), *Rubus caesius* (+; CON), *Trifolium repens* (+; CON).

22.4311 Comunități de nuferi (Waterlily beds)

Asociația *Myriophyllo verticillati-Nupharetum luteae* W. Koch 1926 este reprezentativă pentru fitocenozele acvatice prezente în apele aproape stagnante ale canalului din vestul grindului Caraorman. În cadrul cenotaxonilor respectivi au fost identificate speciile amenințate *Salvinia natans* (nt), protejată prin Convenția de la Berna, respectiv taxonul vulnerabil *Stratiotes aloides* (V).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Myriophyllum verticillatum* (1; CON), *Nuphar lutea* (3; CON).

Specii amenințate: *Salvinia natans* (1; CON), *Stratiotes aloides* (+; CON).

Alte specii: *Typha angustifolia* (1; CON).

34.26412 Pajiști pontice de *Holoschoenus* sp. de interdune (Pontic duneslack *Holoschoenus* grasslands)

Asociația *Saliceto rosmarinifoliae-Holoschoenetum vulgaris* Mititelu et alii 1973 formează tufărișuri pioniere în microdepresiunile intradunale din zona strict protejată (CO; F: I) sau fitocenoză dominate de *Scirpoides holoschoenus* fără participarea speciei *Salix rosmarinifolia*, ca în situațiile observate la vest de satul Caraorman. Specia *Salix rosmarinifolia* e singura ce figurează în Lista roșie națională (OLTEAN et alii, 1994).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Salix rosmarinifolia* (3; CO), *Scirpoides holoschoenus* (+4; CO).

Specii amenințate: *Salix rosmarinifolia* (3; CO)

Alte specii: *Artemisia campestris* (+; CO), *Asparagus pseudoscaberr* (+; CO), *Calamagrostis epigeios* (+-1; CO), *Carex colchica* (+-1; CO), *Centaurea arenaria* (+; CO), *Conyza canadensis* (+; CO), *Cynodon dactylon* (+; CO), *Euphorbia seguieriana* (+; CO), *Juncus litoralis* (+; RC), *Hippophaë rhamnoides* (1; CO), *Populus alba* (+; CO), *Quercus pedunculiflora* (+; CO), *Rosa canina* (+; CO), *Tamarix ramosissima* (+; CO), *Verbascum banaticum* (+; CO).

34.A21222 Stepe psamofile vest –pontice de *Scabiosa argentea* (Western pontic *Scabiosa* sand steppes)

Asociația *Scabioso argenteae* – *Caricetum colchicae* (Simon 1960) Krausch 1965 acoperă cea mai mare parte a dunelor din zona strict protejată (CO; F: II), atât din perimetrul Pădurii Caraorman, cât și din aria aliniamentului de dune ce se prelungește spre nord de la liziera acesteia. Caracteristice pentru dunele mobile și semimobile, fitocenozele respective au un aspect neîncheiat, cu acoperire în general redusă, ce scade treptat către zonele cele mai expuse vântului.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Carex colchica* (2; CO), *Scabiosa argentea* (+; CO).

Alte specii: *Artemisia campestris* (+; CO), *Bassia laniflora* (+; CO), *Euphorbia seguieriana* (2; CO), *Linum austriacum* (+; CO), *Polygonum arenarium* (+; CO), *Scirpoides holoschoenus* (+; CO), *Secale silvestre* (1; CO), *Syrenia cana* (+; CO).

44.1621 Zăvoaie de salcie de la Dunărea de Jos (Lower Danube willow galleries)

Asociația *Salicetum albae* Issler 1924 s.l. este relativ frecventă în aria analizată, fiind inventariată pe grindurile din lungul Dunării, la Ivancea (IV; F: II), precum și limitrof canalului dintre lacul Erenciuc și grindul Caraorman (EC; F: IV).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Amorpha fruticosa* (+; IV), *Salix alba* (5; EC, IV).

Alte specii:

- arbori: *Populus alba* (+; EC)
 - ierburi/subarbuști: *Arctium lappa* (+; IV), *Bidens tripartita* (+; IV, EC), *Glycyrrhiza echinata* (+; IV), *Iris pseudacorus* (+; IV, EC), *Lycopus europaeus* (+; IV, EC), *Lycopus exaltatus* (+; EC), *Mentha aquatica* (+; EC, IV), *Myosoton aquaticum* (+; EC), *Plantago major* (+; IV), *Potentilla reptans* (+; IV), *Ranunculus sceleratus* (+; IV), *Rumex palustris* (+; IV), *Solanum dulcamara* (+; EC), *Stachys palustris* (+; EC), *Tamarix ramosissima* (+; EC).

44.6611 Zăvoaie vest-pontice de plop alb (Western Pontic white poplar galleries)

Asociația *Populetum albae* (Br.-Bl. 31 pp.) Borza 37 reunește pâlcurile dominate de plop alb din microdepresiunile dintre dunele zonei strict protejate (CO), în care speciile edificatoare, specifice hasmacelor (*Quercus pedunculiflora*, *Fraxinus pallisae*), lipsesc sau participă într-o proporție neglijabilă. Singura specie amenințată identificată este *Periploca graeca*.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Populus alba* (5; CO)

Specii amenințate: *Periploca graeca* (+; CO)

Alte specii:

- arbori: *Fraxinus pallisae* (+; CO), *Quercus pedunculiflora* (+; CO)
 - arbuști/liane: *Rubus caesius* (+; CO).
 - ierburi/subarbuști: *Asparagus pseudoscaber* (+; CO), *Calamagrostis epigeios* (+; CO).

44.6621 Păduri de periploca-plop-stejar-frasin din Delta Dunării (Danube Delta periploca-poplar-oak-ash galleries)

Asociația *Asparago pseudoscaber-Quercetum pedunculiflorae* Popescu et alii 1997 constituie cel mai reprezentativ și răspândit habitat forestier din Pădurea Caraorman (CO). În cuprinsul hasmacelor, în suprafețele cele mai joase, unde apa freatică este mai ușor accesibilă, *Fraxinus pallisae* devine codominant, respectivele fitocenoze fiind încadrate în subasociația *fraxinetosum pallisae* (Krausch, 1965) Popescu et alii 1997. Aspectul specific, luxuriant, al acestor păduri este conferit în special de liana *Periploca graeca*, specie rară, amenințată cu dispariția.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Asparagus pseudoscaber* (+; CO), *Fraxinus pallisae* (1-3; CO), *Periploca graeca* (+; CO), *Quercus pedunculiflora* (2-3; CO), *Vitis sylvestris* (+; CO).

Specii amenințate: *Periploca graeca* (+; CO).

Alte specii:

- arbori: *Morus alba* (+; CO), *Prunus cerasifera* (+; CO), *Populus alba* (1-2; CO), *Pyrus pyraeaster* (+; CO), *Ulmus procera* (+-1; CO).
 - arbuști/liane: *Rubus caesius* (+-1; CO).
 - ierburi/subarbuști: *Alliaria petiolata* (+-1; CO), *Glechoma hirsuta* (+-1; CO), *Mentha aquatica* (+; CO), *Symphytum officinale* (+; CO).

44.814112 Tufărișuri danubiene de apă dulce de *Tamarix ramosissima* cu *Calamagrostis epigeios* (Danube small reed fresh water Tamarix stands)

Asociația *Calamagrostio-Tamaricetum ramosissimae* Simon et Dihoru (1962) 1963 a fost cercetată în zona strict protejată Pădurea Caraorman, în nordul acesteia, în afara pădurii (CO; F: +-I). Aici *Tamarix ramosissima* formează fitocenoze cu acoperire redusă, deși arbustul respectiv e relativ frecvent dar predominant răspândit sub formă de exemplare izolate.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Tamarix ramosissima* (3; CO).

Alte specii: *Conyza canadensis* (+; CO), *Cynodon dactylon* (1; CO), *Gnaphalium luteo-album* (+; CO), *Potentilla anserina* (r; CO), *Potentilla reptans* (1; CO), *Scirpoides holoschoenus* (+; CO), *Verbascum banaticum* (+; CO).

44.91151 Vegetație forestieră pre-carpatică de anin negru de mlaștină (Pre-Carpathian alder swamp woods)

Asociația *Thelypteridi-Alnetum* Klika 1940 este reprezentată de arboretele de *Alnus glutinosa* din cadrul zonei strict protejate „Arinișul Erenciuc” (AE), unde a fost identificată o singură specie amenințată rară, liana *Periploca graeca*.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Alnus glutinosa* (5; AE).

Specii amenințate: *Periploca graeca* (+; AE).

Alte specii: *Calystegia sepium* (+; AE), *Iris pseudacorus* (+; AE), *Myosoton aquaticum* (+; AE), *Phragmites australis* (+; AE), *Rhamnus frangula* (+; AE), *Rubus caesius* (1; AE), *Salix alba* (1; AE), *Solanum dulcamara* (+; CON, IV), *Symphytum officinale* (+; AE), *Tanacetum vulgare* (+; AE), *Viburnum opulus* (+; AE).

53.1121 Stufărișuri de *Phragmites* sp. de apă dulce pe soluri uscate (Dry freshwater *Phragmites* beds)

Asociația *Scirpo-Phragmitetum* W. Koch 1926 ocupă suprafețe întinse și o poziție dominantă în cadrul covorului vegetal al ariei studiate, împreună cu habitatul similar dar mult mai răspândit 53.1111 Stufărișuri de *Phragmites* sp. de apă dulce, ce grupează stufărișurile permanent inundate, în general monodominante. Habitatul a fost inventariat în zona grindurilor Caraorman – partea nordică (CON; F: II) și Ivancea (IV; F:IV), lacului Erenciuc și canalului ce îl leagă de grindul Caraorman (EC; F:IV).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Phragmites australis* (3-5; CON, EC, IV).

Alte specii: *Elymus repens* (+; IV), *Agrostis stolonifera* (+; IV), *Calystegia sepium* (+; RC), *Lycopus europaeus* (+; EC, IV), *Euphorbia palustris* (+; CON), *Iris pseudocorus* (+; EC), *Lactuca tatarica* (+; IV), *Lycopus europaeus* (+; EC), *Lycopus exaltatus* (+; EC), *Mentha aquatica* (+; IV), *Rumex palustris* (+; IV), *Salix alba* (+; EC), *Senecio paludosus* (+; CON), *Sium latifolium* (+; CON), *Solanum dulcamara* (+; CON, IV), *Stachys palustris* (+; EC), *Typha angustifolia* (2; CON).

53.132 Comunități de *Typha angustifolia* (Lesser reed mace beds)

Asociația *Typhetum angustifoliae* Pignatti 1953 a fost înregistrată în lungul canalului din partea nord-vestică a grindului Caraorman (CON; F: I), precum și în alte arii cu soluri umede din zona respectivă.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Typha angustifolia* (4; CON).

Alte specii: *Alisma plantago-aquatica* (+; CON), *Berula erecta* (+; CON), *Calystegia sepium* (+; CON), *Euphorbia palustris* (+; CON), *Galium palustre* (+;

CON), *Gnaphalium luteo-album* (+; CON), *Lycopus europaeus* (+; CON), *Lythrum salicaria* (+; CON), *Mentha aquatica* (+-1; CON), *Phragmites australis* (1; CON), *Rumex hydrolapathum* (+; CON), *Salix alba* (+; CON), *Scirpus lacustris* (+-1; CON), *Senecio paludosus* (+; CON), *Sium latifolium* (+; CON), *Solanum dulcamara* (+; CON).

Asociații ce nu se încadrează în clasificarea habitatelor palearticte

Asociația *Plantaginetum coronopi* Tx. 1937 a fost cercetată în nordul satului Caraorman (CON) pe soluri nisipoase sărăturate, unde ocupă o suprafață restrânsă (F: +).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Plantago coronopus* (3; CON)

Specii amenințate: *Plantago coronopus* (3; CON)

Alte specii: *Aster tripolium* (r; CON), *Cynodon dactylon* (1; CON), *Juncus litoralis* (+; CON), *Puccinellia distans* ssp. *limosa* (+; CON), *Salicornia europea* (+; CON), *Spergularia media* (+; CON).

Asociația *Secali sylvestris-Brometum tectorum* Harghitai 1940 a fost notată sub formă de vegetație pionieră cu acoperire foarte redusă pe dunele mobile din nordul zonei strict protejate Caraorman, la nord-vest de sat (CO; F: +). În ciuda numărului scăzut de specii, valoarea conservativă a fitocenozelor respective e sporită de taxonul vulnerabil *Corispermum marchallii*.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Secale sylvestre* (1; CO).

Specii amenințate: *Corispermum marchallii* (r; CO).

Alte specii: *Centaurea arenaria* (+; CO), *Euphorbia seguieriana* (+; CO).

FAUNA

Avifauna. Pe teritoriul administrativ al comunei Crișan au fost inventariate 93 de specii de păsări care sunt încadrate în anexele O.U.G. nr. 57/ 2007. Din totalul acestora, 58 de specii necesită desemnarea de Arii de Protecție Specială Avifaunistică, regăsindu-se în Anexa III a ordonanței: *Gavia stellata*, *Phalacrocorax pygmaeus*, *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Pelecanus onocrotalus*, *Pelecanus crispus*, *Egretta garzetta*, *Egretta alba*, *Ardea purpurea*, *Ciconia nigra*, *Ciconia ciconia*, *Plegadis falcinellus*, *Platalea leucorodia*, *Cygnus cygnus*, *Aythya nyroca*, *Pernis apivorus*, *Milvus migrans*, *Haliaeetus albicilla*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeruginosus*, *Circus cyaneus*, *Circus macrourus*, *Circus pygargus*, *Accipiter brevipes*, *Buteo rufinus*, *Aquila pomarina*, *Aquila clanga*, *Hieraaetus pennatus*, *Falco vespertinus*, *Falco cherrug*, *Falco peregrinus*, *Porzana porzana*, *Porzana parva*, *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*, *Charadrius alexandrinus*, *Larus minutus*, *Sterna hirundo*, *Chlidonias hybridus*, *Sterna (Gelochelidon) nilotica*, *Sterna caspia*, *Sterna sandvicensis*, *Sterna albifrons*, *Chlidonias niger*, *Asio flammeus*, *Alcedo atthis*, *Coracias garrulus*, *Dendrocopos syriacus*, *Dendrocopos medius*, *Picus canus*, *Dryocopus martius*, *Sylvia nisoria*, *Ficedula parva*, *Luscinia svecica*, *Lanius minor*, *Lanius collurio*.

Speciile rare, ce dau o valoare conservativă mare zonei, sunt: *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Pelecanus crispus*, *Platalea leucorodia*, *Circaetus*

gallicus, *Circus aeruginosus*, *Circus cyaneus*, *Circus macrourus*, *Circus pygargus*, *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*, *Luscinia svecica*.

Au fost inventariate și 35 de specii protejate, care se regăsesc în Anexa IV B a O.U.G. nr. 57/ 2007, ce necesită o protecție strictă: *Tachybaptus ruficollis*, *Falco tinnunculus*, *Falco subbuteo*, *Limicola falcinellus*, *Actitis hypoleucos*, *Picus viridis*, *Jynx torquilla*, *Motacilla flava*, *Motacilla cinerea*, *Motacilla alba*, *Bombycilla garrulus*, *Erithacus rubecula*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Phoenicurus ochruros*, *Remiz pendulinus*, *Sturnus roseus*, *Locustella naevia*, *Locustella luscinioides*, *Phylloscopus trochilus*, *Phylloscopus sibilatrix*, *Phylloscopus collybita*, *Regulus regulus*, *Muscicapa striata*, *Panurus biarmicus*, *Aegithalos caudatus*, *Sitta europaea*, *Oriolus oriolus*, *Miliaria calandra*, *Serinus serinus*, *Carduelis spinus*, *Carduelis chloris*, *Carduelis cannabina*, *Carduelis carduelis*, *Carduelis flammea*, *Coccothraustes coccothraustes*.

Câteva dintre cele mai rare specii de păsări din zonă, încadrate în această anexă, sunt: *Jynx torquilla*, *Motacilla cinerea*, *Limicola falcinellus*, *Sturnus roseus*, *Locustella naevia*, *Locustella luscinioides*.

Speciile de păsări identificate în zonă care nu sunt încadrate în cele două anexe ale O.U.G. nr. 57/2007, dar se regăsesc în Anexa II a Legii nr.13/1993 sunt: *Podiceps grisegena*, *Podiceps nigricollis (caspius)*, *Bubulcus (Ardeola) ibis*, *Mergus albellus*, *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Buteo buteo*, *Buteo buteo vulpinus*, *Buteo lagopus*, *Falco columbarius*, *Charadrius dubius*, *Tringa stagnatilis*, *Tringa ochropus*, *Tringa glareola*, *Calidris minuta*, *Calidris alpina*, *Calidris ferruginea*, *Calidris alba*, *Larus melanocephalus*, *Caprimulgus europaeus*, *Dendrocopos major*, *Riparia riparia*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Lanius senator*, *Troglodytes troglodytes*, *Saxicola rubetra*, *Saxicola torquata*, *Luscinia megarhynchos*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Acrocephalus palustris*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Acrocephalus arundinaceus*, *Hippolais pallida*, *Hippolais icterina*, *Sylvia curruca*, *Sylvia communis*, *Sylvia borin*, *Sylvia atricapilla*, *Regulus ignicapillus*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula hypoleuca*, *Parus cristatus*, *Parus caeruleus*, *Parus major*, *Certhia familiaris*, *Emberiza citrinella*, *Emberiza schoeniclus*.

Diversitatea mare a habitatelor din zonă favorizează cuibărirea unui număr însemnat de specii, dintre care cele sigur/probabil cuibăritoare în zona comunei Crișan sunt: *Phalacrocorax pygmaeus*, *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Egretta garzetta*, *Ciconia ciconia*, *Plegadis falcinellus*, *Platalea leucorodia*, *Cygnus olor*, *Aythya nyroca*, *Haliaeetus albicilla*, *Circus aeruginosus*, *Falco vespertinus*, *Porzana porzana*, *Sterna hirundo*, *Chlidonias hybridus*, *Chlidonias niger*, *Alcedo atthis*, *Coracias garrulus*, *Dendrocopos syriacus*, *Dendrocopos medius*, *Dryocopus martius*, *Sylvia nisoria*, *Ficedula parva*, *Luscinia svecica*, *Lanius minor*, *Lanius collurio*, *Tachybaptus ruficollis*, *Falco tinnunculus*, *Cuculus canorus*, *Alauda arvensis*, *Galerida cristata*, *Motacilla alba*, *Erithacus rubecula*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Remiz pendulinus*, *Locustella naevia*, *Locustella luscinioides*, *Phylloscopus sibilatrix*, *Phylloscopus collybita*, *Regulus regulus*, *Muscicapa striata*, *Panurus biarmicus*, *Aegithalos caudatus*, *Sitta europaea*, *Oriolus oriolus*, *Miliaria calandra*, *Serinus serinus*, *Carduelis spinus*, *Carduelis chloris*, *Carduelis carduelis*. *Podiceps grisegena*,

Podiceps nigricollis, *Buteo buteo*, *Dendrocopos major*, *Riparia riparia*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Saxicola rubetra*, *Luscinia megarhynchos*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Acrocephalus palustris*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Acrocephalus arundinaceus*, *Hippolais pallida*, *Sylvia curruca*, *Sylvia communis*, *Sylvia atricapilla*, *Ficedula albicollis*, *Parus caeruleus*, *Parus major*, *Certhia familiaris*, *Emberiza schoeniclus*.

Mamifere. Pe teritoriul comunei Crișan au fost inventariate 17 specii: *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Lepus europaeus*, *Mus musculus*, *Rattus norvegicus*, *Apodemus agrarius*, *Ondatra zibethicus*, *Mycromis minutus*, *Canis aureus*, *Vulpes vulpes*, *Nyctereutes procyonoides*, *Mustela putorius*, *Lutra lutra*, *Mustela lutreola*, *Sus scrofa*, *Capreolus capreolus*. Speciile strict protejate identificate în zonă, încadrate în Anexa III din O.U.G. nr. 57/2007, sunt: *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Lutra lutra*, *Mustela lutreola*. Cele care necesită o protecție strictă, incluse în Anexa IVA sunt: *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus pipistrellus*.

Cercetări privind patrimoniul natural al comunei Dorobanțu

Mihai PETRESCU, Viorel CUZIC, Valentin PANAIT

CĂI DE ACCES: DN22 Tulcea–Constanța, cu intrare pe DN22A Cataloi- Nalbant, după care se intră pe DN22F Nalbant–Horia, urmat de intrarea pe DN22D Horia–Cerna, ulterior pe DC 222B Cerna–Traian și pe DC 222B Traian–Dorobanțu

ARII PROTEJATE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ: Muchiile Cernei-Iaila, Dealul Ghiunghiurmez, Valea Ostrovului (rezervații naturale)

SITURI NATURA 2000: Podișul Nord Dobrogean (SCI); Pădurea Babadag (SPA)

DESCRIERE CADRU NATURAL:

GEOLOGIE ȘI PEDOLOGIE

Teritoriul administrativ al comunei Dorobanțu este inclus din punct de vedere geologic în partea de nord – nord-vest a Masivului Dobrogei Centrale (MUTIHAC, 1990; IONESI, 1994). În această zonă, în partea superioară a coloanei stratigrafice apar elemente tipice atât pentru Formațiunea de *Dorobanțu* din grupul șisturilor verzi (caracterizată prin strate de filite verzi, clorito-sericitoase, dispuse alternativ cu strate de gresii cuarțoase) în lungul faliei Peceneaga-Camena, cât și pentru Formațiunea de *Istria* din grupul șisturilor verzi, caracterizată prin gresii de tip graywacke cu sortate gradată și hieroglife pe talpă, dispuse alternativ cu pelite verzi. Important pentru aflorimentele din această zonă o reprezintă descoperirea unei formațiuni alcătuite din argile și gresii asemănătoare șisturilor verzi, de vârstă Devonian superior – Carbonifer inferior și a depozitelor de gresii și argile cenușii-verzui (asemănătoare celor din zona comunei Peceneaga), ce conțin o fitocenoză specifică intervalului Silurian-Devonian. Datele oferite de aceste două formațiuni contravin teoriilor actuale cu privire la datarea șisturilor verzi (Proterozoic superior). La acestea se adaugă prezența